

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
EST. 16 - TELEFON 2298

ANY XIII NÚM. 4172 - BARCELONA, DILLUNS, 18 DE SETEMBRE DE 1916 - UN NÚM. 5 CÉNTIMS

IMPRENTA: ESTEREOTIPIA
EST. 16, TELEFON 2298

GRANS MAGATZEMS

EL SIGLO

Fins el 23 de setembre
Preus excepcionals en
Roba blanca i ajuars per a Col·legial

Del 18 al 30 de setembre
Venda de grans assortits amb
Considerables rebaixes

Articles per a Col·legial

Estutxos de compassos, Necessers llimpies,
Cuberts, Gots, Argolles, Carteres, Objectes
d'escriptori i dibuix, Quines, Colonies,
Savons, Rel·lotges i Baguls

Extraordinaries ocasions
durant els dies d'exposició

IDIOMES

International School of Modern Languages

ESCOLA MASSÉ

DIRECTOR: RAOUL MASSE

Rambla dels Estudis, 14, i Canuda, 2

Els resultats obtinguts en aquesta Acadèmia des de la seva fundació (1905) fins a la feixa, són tan satisfactoris, que'l seu sol nom, conegut per tot Barcelona, és una crida a les persones que, cuidades dels seus interessos i instrucció, necessiten acudir a un Centre Lingüístic en el qual la serietat i l'eficàcia de llurs professors sigui una garantia de bon resultat.

El mètode Massé

és el millor i el més modern dels mètodes coneguts i l'únic que conté el llenguatge comercial. — Amb ell l'alumne arriba a expressar-se amb facilitat i a escriure amb tres o quatre mesos d'estudi.

Classes de 5 alumnes, 10 pessetes al mes. — Trimestre, pessetes 25
Classes particulars i lliçons a domicili

Classes generals tres vegades per setmana, a 5 pessetes al mes
CLASSES DES DEL MATÍ A 11 DE LA NIT. — MATRÍCULA EN QUALSEVOL DIA DEL MES

TRADUCCIONS EN TOTS ELS IDIOMES CONEGUTS. ESCRITS A MÀQUINA

ACADEMIA AINAUD

Corts, 638, entre Passeig de Gràcia i Claris

Solfeig, Teoria, Armonia, Composició, Cant, Piano, Violí, Viola, Violoncel·l i Guitarra.

Dr. Serrallach Especialista renyons, matrin, vies urinaris i anàlisi orina. Deixa a 2 de 6 a 9. Festius, 10 a 12. PELAI, 40.

altament favorable als principis del nacionalisme català.

En Comaposada, qui en aquest article manifesta sentir efecte i simpatia vers l'aspiració del catalanisme en lo que aquesta tingui d'autonomia i descentralitzadora. La constata, a l'acabar, la seva disconformitat i oposició amb els partits catalanistes, tant de dreta com d'esquerra, dient que les aspiracions de Catalunya han sigut — al seu entendre — constantment belades per la explotació, aburgament i reacció dels uns i per l'excessiva política d'extremisme dels altres qui han mort, boi nasuda, tota esperança d'agrupar en un partit d'esquerra als elements catalans de tendències lliberals.

Sortí ahir matí cap a Girona, per assistir a un miting, el diputat a Corts senyor Giner de los Rios juntament amb els senyors Vinaixa, Domènech i altres significats radicals, molts dels quals retornaren al vespre.

— Anà també a Girona el diputat a Corts senyor Fournier, i a la Seu de Urgell el bisbe d'aquella diòcesi.

— Dimarts marxarà a Girona el senyor Lerroux, a fi d'acompanyar al candidat senyor Fernández del Pozo en sa campanya electoral.

— Don Julià Nogués, diputat a Corts, arribà en el ràpid d'anit.

Concurs per a la publicació d'una "Geografia de Catalunya" de caràcter elemental

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana recorda que'l dia 30 dels corrents, a les vuit del vespre, quedarà tancat a les seves oficines, Canuda, 14, principal, el terme de la presentació de treballs per al Concurs obert per a la publicació d'una Geografia de Catalunya de caràcter elemental.

Solereix un premi de «cinc centes pessetes» donades per aquest objecte pel distingit patrici, doctor don Antoni de P. Aleu. Altrament, l'editor don Albert Martín, concedeix com a accésit, els sis grans volums de la seva publicació «Geografia General de Catalunya».

Els treballs que's presentin a Concurs deurán correspondre en extensió a la de un llibre de 8 per 14 centímetres, de 100 a 200 pàgines de lletra clara d'impremta.

Deurán ésser redactats en llengua catalana i no limitar-se solament a la geografia física, política, civil i eclesiàstica, sinó donant, ademés, nocions de geografia comercial, industrial i agrícola i de les modernes comunicacions.

Es recomana la presentació d'alguns mapes, podent-se valer, per a confeccionar-los, dels mapes munts existents.

Per a més detalls, dirigir-se a les oficines de l'Associació Protectora — Canuda, 14, principal — qualsevol dia teiner, de onze a una del matí o de cinc a 8 de la tarda, on es facilitarán exemplars del cartell del concurs, a tothom qui ho sol·liciti.

JOVENTUT NACIONALISTA REPUBLICANA

Amb motiu d'un assumpte de molta urgència hi ha necessitat d'adelantar-se per avui dilluns la reunió reglamentària del Concell Directiu de aquesta Joventut.

Es convoca, doncs, per a aquesta nit a les nou de primera convocatori i a les deu de segona a tots els individus que componen el citat Concell, no duntant que no hi mancarà ningú, perquè ho exigeix l'urgència i l'importància de lo que té d'acordar-se.

Lloc: el social, Tallers, 45.
Barcelona 18 de setembre 1916. — P. A. del C. — El secretari, Gumsind Bondia.

Els catalans de Iquique per l'ensenyança catalana

L'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», en ocasió de la data de 11 de setembre, ha rebut d'un grup de patriotes d'Iquique (XIII), la següent fervorosa comunicació:

«Molt honorable senyor: Es avui que amb gran satisfacció ens dirigim a aquesta venerable institució en compliment d'un deute sacratíssim que cap català deuria oblidar. Es avui que per primera volta, fem arribar vers aquesta «Associació» el nostre petit esforç com és el de destinar una quantitat per a la protecció de l'entitat que vostè té l'alt honor de presidir.

Nosaltres, catalans de cor, que aquí a Iquique formem un nucli reduït, ja fa tres anys que per la data de l'onze de setembre i per mediació d'un car amic nostre, envíem una corona al Conciller Casanova; mes aquest any pensant fer obra més patriòtica, hem canviat de procedir, tant que per compte d'enviar una gran corona, fos enviada més xica, fent a l'ensenyament un esforç com és el d'augmentar el nostre donatíu individual i destinar la dita quantitat a una de les entitats catalanes que cura de propagar més el sentiment de patria.

Com sigui que actualment la nostra formosa i befada llengua passa per un dels moments més transcendents de la nostra història, i essent com és ella l'ànima nostra i la clau de la nostra llibertat, no hem vacilat, senyor, en fer-ne donatíu a l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», i així estarem satisfets en saber que hem fet obra patriòtica i cultural i hem ajudat a l'ensenyament sostenint d'aquella digna «Associació», que es dedica tant bé al conreu de la nostra estimada parla.

Accepti, senyor, aquesta minça quantitat, ja veu que és migrada però accepti-la amb tot el cor, que es així com l'enviem i també com a una prova més de consideració que uns catalans, lluny de la seva patria li dediquen; ella és per lo tant en remembrança de la data de la pèrdua de les nostres llibertats.

En fer-ne present, ho fem sense vacilació de cap mena; així és, ho deixem al seu govern, convençuts que ell servirà per als fins que aqueixa digna «Associació» persegueix.

Rebi, preut senyor, la mostra de consideració d'uns catalans que encara que lluny de la seva patria, pensen constantment amb ella.

[Visca la llengua catalana! Visca Catalunya! E. Batlle i Saques, Joan Cordomí, Genís Mayolas, J. Martori i Vila, Gil Martí, J. Millà i Buixart, Miquel Prat, Aníbal Ravellat, Francesc Recasens, F. Roca i Ribas, P. Roca i Gilbert, Cristòfol Rubio, Marcell Soler, Albert Salvadó, Joan Torrente, Antoni Torrents, Vicens Verret, Nicolau Vilaplana.

Van adjuntes cent setanta set pessetes, import del donatíu.

Iquique, Juliol de 1916.
Senyor President de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana». — Barcelona.

La Diputació

De conformitat amb el dictamen emés per la Comissió Mixta composta de diputats provincials i regidors de l'Ajuntament de Barcelona, nomenada amb objecte de convenir lo relatiu a l'execució del projecte de reforma de l'Avinguda de la República Argentina que forma part de la carretera de Gràcia a Manresa, dit Ajuntament ha comunicat a la Diputació que accepta per la seva part la proposta de l'estimada Comissió, consistint en que el Cos provincial cedeixi i trespassi al

La persecució del Catalanisme

Els processats en llibertat

L'actitut del Govern

Ahir foren posats en llibertat provisional sense fiança, els tres companys catalanistes que havien sigut emprosonats per suposar-se'ls autors de determinats crims considerats subversius o delictuosos.

Amb motiu d'això tingué lloc en el moment de la sortida dels detinguts una entusiasta i cordial manifestació de simpatia envers els processats, en la qual es posa una vegada més en evidència la fonda arrel dels sentiments catalanistes en el nostre poble.

Aquest sentiment s'exterioritza en aquell moment amb les demostracions de referència, i s'hauria testimoniat ja amb les protestes, les gestions i els acords que cada dia anaven aventurant-se públicament de part de tots els elements catalanistes de la ciutat.

Si no s'hagués arribat a la disposició que ahir deixà en llibertat als tres referits companys i a son temps no s'aplica la resolució definitiva que demostrí que no hi ha deliberat propòsit de perseguir als nostres ideals, aquelles manifestacions haurien adquirit el caràcter agut que les pot fer ratillar en conflicte.

Aleshores s'hauria de contribuir inconscientment a certes combinacions polítiques que si coincideixen amb la defensa dels nostres justos drets, podien no ésser lleialment inspirades pel mateix ideal, i el Govern hauria afeït, en aquest cas, una injustícia a una equivocació.

Tenint en compte les consideracions que a propòsit d'això fèiem abans d'ahir, era de suposar que no's deixarien arribar les coses a aquesta situació, i tal com presentem nosaltres, el Govern hauria tingut d'actuar com les circum-

tàncies li exigien i satisfent els desitjos de l'opinió catalana.

Es cert que en ella hi haurán intervingut, com estimulants decisius, les gestions dels homes amb càrreg públic, especialment les que incansablement ha realitzat el nostre estimat amic, el digne diputat provincial senyor Bastardas, com és cert que per part del Govern s'haurà arribat aquest estat més per un afany de conquerir-se simpaties a Catalunya, que no pas pel de complir amb un deure estricte de justícia.

No hem d'ésser nosaltres, ni molt menys, els qui atribuïm al partit lliberal qualitat extraordinària de benevolència a les aspiracions nacionals de Catalunya.

Però, això demostra que's té una idea de la nostra realitat ben xica més exacta que la que s'ha acostumat fins fa poc en aquest partit dinàstic, i cal recordar que una encertada visió de les coses és ja el primer pas per a reconèixer la seva justícia.

Ara ha tingut ocasió de comprovar-ho el Govern amb l'experiència d'un cas ben característic, que sens dubte li pot oferir molt substancials ensenyances. El reconeixement dels nostres drets no ens farà minvar per a res l'energia en que a tot hora els defensarem. Però, ells hi perdrán més que nosaltres si aquesta defensa, en lloc de sostenir-la com ara, hem de sostenir-la amb les violències d'una arbitrària i injusta oposició.

Els presos en llibertat

Ahir, a les nou del matí, fou comunicat als joves catalanistes presos En Jaume Blanc i Benet, En Domènec Latorre i Soler, i En Josep Fernández i Puig, un acte del jutjat militar, decre-

tant la llibertat provisional dels esmentats joves, aute que's complimenta totseguit.

Sabedors els joves Blanc, Latorre i Fernández, que, entre altres, les entitats Joventut del C. C. del districte segon, La Tralla, Joventut Escolar Nacionalista, Joventut catalanista de Barcelona, Casal Catalanista del districte segon i molts particulars, tenien el propòsit de visitar-los a l'hora de comunicació dels presos amb el públic, decidiren no mure's dels voltants de la Presó Model, fins a l'hora aludida que, com és sapigut, és d'onze a dotze del matí.

Abans de les onze començaren a arribar grups de ciutadans a la presó, trobant-se amb la falaguera novet de trobar al carrer als tres joves catalanistes presos la nit abans de l'onze de setembre.

Els primers en arribar foren els del Casal del segon, amb un grup de senyorettes les quals ofrenaren als llibertats, hermosos ramells de flors, amb llacets dels colors nacionals catalans. L'entrega dels ramells fou veritablement enternidora.

L'arribada dels familiars dels llibertats donà lloc a les emocionants escenes que són de suposar, davant la sorpresa falaguerríssima de trobar-los alliberats del seu captiveri injust.

Un quart més tard s'havien reunit als voltants de la presó més de 300 persones que, després de les salutacions ben emocionants propies del moment tan inesperat com falaguer, acompanyaren als tres llibertats als seus respectius domicilis, on se reproduïren amb llurs famílies les emocionants escenes hagudes al voltant de l'ergastula, al trobar-se els pares i germans dels presos amb que aquests per fi, havien recobrat la llibertat que se'ls prengué per victorejar la santa causa de Catalunya.

Abans, els joves llibertats amb un gran grup de ciutadans passaren a retre, tribut per l'estatua d'En Rafael Casanova, deixant al peu del monument els ramells que'ls havien ofrendat les senyorettes del Casal Catalanista del districte segon.

Seguidament se traslladaren al local d'aquesta entitat, on foren obsequiats amb un vermouth d'honor.

A la tarda, els llibertats tornaren la visita a les personalitats que s'interessaren per a la llur llibertat.

No cal dir com ens alegrem de que hagin sigut llibertats els tres companys catalanistes, esperant que's tassi justícia plena, sobrestant la causa incoada contra ells, decretant-se la llur llibertat definitiva.

A SEGONA PLANA:
Folletó literari d'EL POBLE CATALA

OPINIÓ D'UN SOCIALISTA

Sobre catalanisme

En J. Comaposada, veterà socialista de força prestigi dintre i fora el seu partit, publica, en el darrer número de «La Justicia Social», de Reus, un interessant article parlant del catalanisme, en els començaments del qual diu així:

«Perece España de un mal gravísimo, cuya curación sólo puede vislumbrarse en un cambio radical de sistema administrativo, basado en el principio de la descentralización y de la amplia autonomía de las regiones, y mientras no sea un hecho la aplicación de estas medidas es inútil suponer que aquel tenga remedio.

«Este pensamiento constituye en Cataluña un principio axiomático para todos los hombres y para todos los partidos, hasta el punto de que los propios organismos de tendencias dinásticas se ven obligados a inscribir en sus programas el principio de la autonomía de las regiones.

«Y ahí radica la fuerza innegable del movimiento catalanista: en la unanimidad con que es reconocida en las cuatro provincias catalanas la imperiosa necesidad de reconstituir el organismo administrativo de la nación sobre la base de la autonomía de los pueblos que integran el Estado español.

«Este es el principio, la esencia del movimiento catalanista, como lo será en breve del andaluz, del gallego, del valenciano i de todas las regiones a medida que éstas vayan reconociendo que el centralismo petrificado con todos los vicios de una administración corrompida e impotente para hacer nada útil es la muerte, y que la salvación sólo puede hallarse en el contenido de estas justas reivindicaciones.

«Este y no otro es el catalanismo que aceptamos y cuya propagación vemos con gusto, tanto por estar de acuerdo con nuestros principios y con la base de nuestra organización, esencialmente federalista, como por estimarla aspiración justa de un pueblo que pretende vivir algo mejor que otros, sometidos a la resignación y a la triste miseria, faltos totalmente de aliento: incluso para protestar contra las más tremendas injusticias.»

Respecte a l'ús de l'idioma català i a altres extrems del catalanisme, dona En Comaposada per reproduïda la declaració aprovada en el Congrés Socialista de Tarragona que a son degut temps varem publicar en aquestes planes i que, com recordaran els llegidors, estava inspirada en un sentit

BATALLA Societat Anònima

Vins, alcohols i conyac. - Exportació i detall. - Representants de la casa M. Lorenzo de Cazalla, anissats i conyac

BODEGUES I DESPATX: Marquès del Duero, números 206 i 208
Telèfon número 6,177. - BARCELONA

Veneri, Sifilis, Anemia

SOLAMENT S'HA CONSEGUIT SA CURACIÓ AMB ELS MOLT CONEGUTS I MILAGROSOS **MEDICAMENTS**

COSTANZI

Confits - Roob - Injecció - Elixir

Estrenyiments uretrals, prostatitis, cistitis, ca-
farros de la bufeta. Sa curació prompta, segura, radical i garan-

Mals veneris Purgació recent o crònica, gota militar, lagues, etc., curació radical, milagrosa-

Sifilis Curació radical amb l'antisifilitic **Roob Costanzi**, depuratiu insuperable de la sang infectada. Cura les ade-

Anemia Clorosis, Neurastenia, Inapetència, Tisis, Impotència, Debilitat general, etc., se curen prenent el meravellós

VENDA: Vicens Ferrer, Viuda Alsina, Segala, Dr. Andreu, J. Viladot, Casa Serra i Sepúlveda, 170, farmacia.

Per a follets, notícies i consultes, dirigir-se al Director del CONSULTORI: **Passatge Escudillers, 3, primer.-Barcelona**

UROMIL

*Poderós anti-reumàtic
absolutament inofensiu*

L'UROMIL aconsegueix curacions jamai assolides amb preparats de LITINA, PIPERAZINA, etc. en malalts rebels a tot tractament. L'UROMIL produeix immediatament un augment d'orina, purifica la sang, tonifica el cor, desinfecta vies urinàries, redueix els càlculs, facilitant la seva expulsió. Es lleugerament efervescent i no exerceix la més insignificant influència perjudicial per a l'estómac, encara que's prengui en dosis elevades.

El seu anàlisi de l'orina, als pocs dies de prendre l'UROMIL demostren científicament que és incomparable per a dissoldre l'excés d'àcid úric i curar totes les manifestacions de la DITISIS URICA, les conseqüències de la qual són: el

REUMATISME

GOTA-ARENILLA

ARTRITISME

CÓLICS

NEFRITIS

Dipòsit general: Laboratoris Viñas, Claris, 71.
EN VENDA: CASA SEGALÀ, VDA. ALSINA, VICENS FERRER, ETC., ETC.

Les injeccions, els lavatges, el sàndal i arbol solen retraçar la cura de la purgació, semblant primer que va bé, però al deixar-lo tornen el flux, i en general, sols entretenen la cura. Amb les especialitats **PARADELL** en pocs dies se logra la cura completa.

FARMACIA PARADELL Comte de l'Assa, 28
BARCELONA

CICLES

SUN

SANROMA
Els més ràpids
i lleugers

Telefon 1445
Balma 62

BARCELONA

EL FARO

127, Hospital, 127

Baçar de sastreria i varis articles

:: Equips Comunió ::

Preus molt barats

Berrets de palla des de 175 pessetes

Economia veritat :: Preu fixe

Unión Empresarios de Pompas Fúnebres (S. A.) Servei municipalisat

En virtut de la vigència del règim municipal relacionat amb els serveis de Pompes Fúnebres, aquesta Empresa posa en coneixement del públic que per la prestació de dits serveis té establerts la seva Central, Oficines, Sucursals i Estafetes en els següents punts:

Consell d'Administració i Direcció: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 3916. — Oficines: Plaça Sta. Agna, 24, primer; telèfon 2480

Fàbrica i Tallers, carrer Campo Sagrado, núm. 24 -- Telèfon, 2.691

Districte 1. Sucursal, Santa Barbara, núm. 13 Telèfon, núm. 1.895
Districte 1. Estafeta, Vada-Ras, núm. 236 Telèfon, núm. 8.233
Districte 2. Sucursal, Alta S. Pere, núm. 78 Telèfon, núm. 1.767
Districte 3. Sucursal, Palla, núm. 8 Telèfon, núm. 919
Districte 4. Sucursal, Roger de Llúria, núm. 49 Telèfon, núm. 2.413
Districte 5. Sucursal, Sant Pau, núm. 72 Telèfon, núm. 1.917
Districte 6. Sucursal, Ariban, núm. 17 Telèfon, núm. 2.490

Districte 7. Sucursal, Canonge Tibernat Telèfon, núm. 6.104
Districte 7. Estafeta, Campo Sagrado, núm. 56 Telèfon, núm. 3.100
Districte 8. Sucursal, Torrent de la Olla; 133 Telèfon, núm. 7.757
Districte 8. Estafeta, Zaragoza; núm. 119 bis Telèfon, núm. 7.809
Districte 9. Sucursal, Sant Andreu, núm. 201 Telèfon, núm. 8.265
Districte 9. Estafeta, Major, núm. 27 (Horta) Telèfon, núm. 8.099
Districte 10. Sucursal; Clot; núm. 59 Telèfon, núm. 8.234

En tots els prerrelacionats locals, serà el servei permanent, devent dirigir-se a qualsevol d'ells, b: personal o telefònicament, els avisos de defuncions, per a la immediata prestació del servei. Al mateix temps, prega la Empresa conec-

UNGUENT UNIVERSAL
Serveix per a tota classe de mals externs, supurin o no i lo meteix serveix per a persones que per a animals
Carrer Sant Pere Martir, 6 (Gracia)

SE COMPREN
MOBLES - PIANOS -
- CAIXES DE CAUDALS
I DEMES OBJECTES -
47 BOQUERIA, 47

PIANOS I HARMONIUMS
DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors des de 13 per 100 anyal, en les tren, propietaris, industrials i comerciants, des de 12 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, indefinida, per carruatges i sobre tenes, pias, Rambla Santa Mónica, 4, entressol.

TIRANT-BENEFACTOR
PATENTAT
PEL DESENROLLO DEL PIT DE LES SENYORES
CAVALLERS I NENS

Indispensable a tota persona que s'ocupa i practiqui l'higiene en el vestit. Amb l'ús del TIRANT-BENEFACTOR les senyores conseguiran el desenroll dels seus pits, plegant prescindir aixís de medicines i su-

guents perjudicials moltes vegades a la salut. De venda a casa dels senyors EDUARD SCHILLING, S. en C. Barcelona-Madrid-Valencia, i al fabri-

can de lloges i tirants «Smarte»
AMADOR ALSINA
Riera S. Joan, 8, Barcelona, que enviarà follet gratis a qui el demani

LOS MEJORES PURGANTES

AGUAS Y SALES DE MEDIANA DE ARAGON

AGUA: 1 pta. botella
SALES: Cajita ideal de la purga
030
Frasco de purgas
2 ptas

NO PRODUCE
NAUSEAS
NI COLICOS
NI IRRITACION
EFFECTO SEGURO